

ÅRSREDOVISNING 2022

Länsmuseet Gävleborg
885000-7413

Innehåll

Något om år 2022	3
Om Länsmuseet Gävleborg	4
Utvecklingsområden.....	4
Utvecklingsområde 1: Kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet.....	4
Utvecklingsområde 2: Tillgång till konst och kultur	5
Utvecklingsområde 3: Öppenhet och demokrati	11
Utvecklingsområde 4, Hållbar attraktivitet	13
Särskilda insatser inom kulturarv och kulturmiljö	17
Särskilda insatser inom bild- och formkonst och slöjd	20
Förvaltningsberättelse	23
Förändringar i eget kapital.....	25
Resultaträkning	26
Balansräkning	27
Redovisningsprinciper och noter	29
Förvaltade stiftelser.....	34
Revisionsberättelse.....	37
Bilaga 1, Besöksstatistik 2022.....	41
Bilaga 2, Personal 2022	42
Bilaga 3, Tillfälliga utställningar 2022	44
Bilaga 4, Förvärv till Samlingarna under 2022	45
Bilaga 5, Styrelseuppdrag och samrådsgrupper 2022	47
Bilaga 6, Kulturmiljö	49

Något om år 2022

Knappt hann pandemirestriktionerna lätta förrän den ryska invasionen av Ukraina påbörjades och nästa katastrof drabbade Europa. Länsmuseet anordnade den 16 mars en kväll för Ukraina och samlade in pengar till landets kulturarv. Museets medarbetare hjälpte också till att på andra sätt samla in pengar till Ukraina.

Besökarna kom i maklig takt tillbaka till museet efter pandemin. Först under hösten började det publika arbetet att påminna om förhållandena före corona. Även skolorna var lite långsamma på att börja nyttja museet och först under hösten ökade antalet klasser. Samtidigt har e-lektionerna för skolan blivit en framgång med flera tusen visningar, med Järnåldern och Kubismen som de mest sedda. I december slog museet som vanligt besöksrekord med pepparkakshus och julmarknad.

För de minsta barnen kom några fina trädjur i museets trädgård att bli en succé. Det är nästan alltid några barn där och leker. Så småningom ska det bli en hälsingegård intill, ett led i den lekmiljö länsmuseet vill skapa på temat kulturarvspedagogik.

Museets magasin har haft arbetsmiljöproblem med anledning av dålig luft och medarbetare som har reagerat på emissioner i luften. En förstudie till ett nytt magasin togs fram och utgör en viktig grund inför framtiden, då fastigheten Fogden, enligt översiktsplanen, så småningom kommer att exploateras.

Länsmuseets digitala produktion håller hög klass vilket märks på den synnerligen stora spridning som videos och e-lektioner visar. Över 380 000 besök i de digitala samlingarna och – hör och häpna – 130 000 visningar av museets videofilmer. Det är imponerande för ett medelstort länsmuseum! Det är viktigt att inkludera de digitala besökarna i statistiken.

Inom kulturmiljövården genomfördes många undersökningar och inventeringar. En stor bebyggelseinventering ägde rum i södra Hedesunda. Ett av många uppdrag som bidrar med värdefull kunskap till museet och regionen. Inom arkeologi har det i samma område utförts en arkeologisk utredning på Hedesunda-Ön. Inom den undersökta ytan hittades koncentrationer med skörbränd sten (eldpåverkad sten). Anläggningarna tolkades som kokgropar och de kunde med C14-metodens hjälp dateras till stenåldern, cirka 4000 f. Kr.

Om Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet Gävleborgs övergripande uppdrag inom museiverksamhet och kulturmiljö samt bild-, formkonst och slöjd beskrivs i bilagan 1 till den regionala kulturplanen.

Utvecklingsområden

Utvecklingsområde 1: Kreativitet genom stöd till det professionella konst- och kulturlivet

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Mötesplatser

Samverka med övriga kulturaktörer och kulturskapare för att utveckla mötesplatser och samarrangemang.

Årets största samarrangemang var Husförhör i Alfta i juni. Museet tog initiativet till och samordnade en kulturhistorisk byfestival med visningar av gårdar, marknad, uppträdanden, musik m.m. I samarbete med Ovanåkers kommun, lokala föreningar, kyrkan, engagerade privatpersoner m fl. Omkring 600 personer deltog i husförhöret.

Historien händer här är ett samarbete med Gävle kommun. Föreläsningar och stadsvandringar dagtid vänder sig till daglediga, i första hand pensionärer. Mycket stort deltagarantal.

Använda museets lokaler och utställningar för gemensamma aktiviteter.

En eftermiddag i slutet av september, i samband med Krisberedskapsveckan, fokuserade Växtplats Hamrånge, i samarbete med bland annat Länsstyrelsen Gävleborg, ABF Gästrikebygden och Omställning Gävle, på mat i kristider.

I samband med Johanna Leymanns föredrag i november – "Hållbart mode, vad är det?" presenterade både Naturskyddsföreningen Gävle och Omställning Gävle sina verksamheter genom informationsfoldrar och litteratur på ämnet hållbarhet.

Samtalskväll kring temat Farlig Konst i samverkan med Folkteatern och Gävle Symfoniorkester.

Workshops, finisage, i samband med stängningen av Falnande språk.

Samverkan med Konstcentrum Gävle kring arrangemang runt Salad Hilowles utställningar Homecoming, på KC och museet

Mat- och skördemarknader på våren och hösten i samarrangemang med Slow Food Gästrikland.

Kompetenshöjande insatser och mentorskap

Museet anordnar regelbundet utställningar med samtida konstnärer och samverkar med konstutbildningen vid Bollnäs folkhögskola. Museet samverkar med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag inom konstområdet kring att utveckla mötesplatser och kompetenshöjande insatser för länets kulturskapare.

Aktiviteter och föredrag på olika platser i samband med utställningen Falnande Språk. I samverkan med Kultur Gävleborg

Kulturskapares ekonomiska villkor, ekonomiskt stöd och konstnärlig residensverksamhet

Erbjuda utställningsmöjligheter för samtida konstnärer.

Utställningsersättning erbjuds till professionella konstnärer enligt MU-avtalet.

Falnande Språk - om finnskogen, en utställning där fem konstnärer medverkade. I samverkan med Region Gävleborg.

Homecoming, Salad Hilowle

Utvecklingsområde 2: Tillgång till konst och kultur

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Barn och unga, kulturplanens prioriterade målgrupp

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i museets verksamhet. Museet erbjuder pedagogisk verksamhet för alla utbildningsstadier, både i museet och i form av uppsökande kulturmiljöpedagogiska skolprogram samt studiematerial. Museets programverksamhet för barn och unga har som huvudinriktning att stimulera eget skapande. Museet erbjuder också utställningsmöjligheter för barn och unga.

Erbjuda pedagogisk verksamhet i museet för alla utbildningsstadier.

Kulturtrappan: visningar för skolor i Gävle kommun (årskurs 3) i utställningen *Socket, spel och strömming*, under tre veckor i april månad 2022.

Nordanstigs skola besökte museet med 100 elever för visning av forntiden plus workshop med trådslöjd.

Samarbete med Sörby förskola på temat "Stopp min kropp"-pedagogisk verksamhet och utställning.

Samarbete med Smultronställets förskola, Sätra, Gävle, på temat Kamerans ABC – pedagogisk verksamhet och utställning.

Museet har utvecklat en pedagogisk modell, Läns museet hälsar på, där museets pedagoger kommer ut till grundskolan och tillsammans med klassen besöker en kulturlämning/kulturarv, nära skolan. Inför besöket hålls en digital förberedande lektion och efteråt följs besöket upp genom ett digitalt pedagogmöte. Skolan väljer mellan tre olika teman: skogen, järnet eller bonden. Under våren har besök gjorts i Sandviken, Ockelbo, Ljusdal och Söderhamn.

Skapande skola på tema ord, språk och berättelser: visningar för skolor i Gävles kommun (årskurs 5), under fyra veckor i oktober månad 2022.

Ytterligare två e-lektioner producerades under året. De används flitigt av skolor och antalet visningar på Youtube har fortsatt öka under året. (Den mest populära är den om järnålder som har över 2000 visningar. Då ska man ha i åtanke att filmerna visas i klassrummet och att det är flera elever som tittar.)

Erbjuda vandringsutställningar och studiematerial för skolor.

Vandringsutställningen Ohtsedidh har visats på Bergsjö bibliotek, Delsbo forngård, Ljusdalsbygdens museum, Harmångers bibliotek, Forsbacka bibliotek samt kulturhuset/biblioteket i Hudiksvall.

Finska krigsbarn har visats i Forsbacka bibliotek.

Länsmuseet erbjuder tre skolutställningar: Extra Allt (av barn/unga med npf), Under Ytan (av unga med/om psykisk ohälsa) samt Idag är jag rom (av unga romer). Dessa har inte varit utlånade under året.

Erbjuda programaktiviteter som stimulerar barns och ungas eget skapande och som inspirerar barn och vuxna att skapa och upptäcka tillsammans.

"Länsmuseet Hälsar på"-projektet i Söderhamns kommun med flera olika skolor, lektion och exkursion på temat bonden, skogen och järnet.

Rundvandring i Centrala Ljusdal med gymnasieklass med tema arkitektur- och byggnadshistoria.

Forsbackadagarna vid Forsbacka bruk. Läns museets pedagoger var med under en dag i augusti och pratade om järnframställning, höll i

lekar och berättade sägner. Museet återkom under hösten med uppvisning och möjlighet att prova på äldre tiders lekar på bruksområdet i samband med aktiviteter för barn på fritids.

Trådslöjd på Bomhusbibliotek med läns museets pedagoger

Lovaktivitet med museets pedagoger på Edsbyns museum samt i museet under höstlovet, tema spökpysssel.

Jaktdag i Söderhamn. I samarbete med Söderhamns museum, lokala jaktvårdskretsen samt Vikingaföreningen Fafner.

Erbjuda utställningsmöjligheter för barn och unga i museet.

Studion är museets utställningsrum för barn och unga. Under året har där bland annat visats Kulturskolans vårsalong, RAPATAC på temat demokrati, textilt återbruk av Stigslundsskolans elever, Stopp min kropp, med Sörby förskola och Kamerans ABC med Smultronställets förskola.

Brett kulturutbud genom samverkan

Genom samverkan med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag strävar museet mot en mer mångfacetterad verksamhet där olika konstnärliga uttryck kan mötas. Lokal samverkan är viktig, både för att föra dialog och utbyta kunskap med länets invånare och för att kunna erbjuda verksamhet i hela länet.

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag.

Seminarium med Cirkus Cirkör och Knitting Peace i samarbete med Folkteatern.

En kväll för Ukraina, i samarbete med Folkteatern och Röda Korset. Under kvällen samlades gåvor in till hjälp för Ukraina.

Samarbete med Skottes Musikteater i en serie föredrag/aktiviteter kring deras föreställning om Joe Hill.

Samtalskvällar med Folkteatern och symfoniorkestern på temat Farlig Konst.

Samarbete med Gävle kommun och Sveriges Fängelsemuseum vid framtagandet av promenadbroschyren Å-rummet.

Deltog i Å-draget tillsammans med Gävle kommun och flera.

Samarbetspartner i konstnärsresidenset "Optic Artist Residency" (initierat av bland annat Konstfrämjandet Gävleborg).

Samverka med kommunala kulturaktörer.

Edsbyns museum (utställningar), Söderhamns museum (program), Bollnäs museum, Sandviken Rapatac (pedagogiskt projekt, utställning).

Genom stationeringen av en byggnadsantikvarie i Ljusdal har läns museet ett nära samarbete med Ljusdalsbygdens museum.

Samtal kring pedagogik samt råd till Bollnäs museum inför ombyggnad av utställning.

Rapatac Gävles unga ställde ut på temat Demokrati (I Studion, start i juni 2022).

Inlett samarbete med Nordanstigs kommun om kulturhistoria och odling.

Inlett samarbete med Söderhamns kommun, museum samt andra aktörer inför medeltidsdagen Faxeholm i juni 2023.

Berättarkväll på Forsbacka bruk, i samarbete med stiftelsen Forsbacka bruk.

Samverka med civilsamhället.

Samverka interregionalt inom museiområdet.

Länsmuseet ingår i Läns museernas samarbetsråd under samlingsnamnet Sveriges största museum.

Länsmuseet sitter med i styrelsen för BARK (Bebyggelseantikvarisk regional krets) en nationell förening för läns museernas byggnadsantikvarier.

Länsmuseet ingår i den regionala samverkansgruppen för barnkultur.

Tillgång till kultur och konst i hela länet

Vandringsutställningar, programverksamhet, DigitaltMuseum, webbplatser och sociala medier är de viktigaste instrumenten för att sprida museets verksamhet i hela länet.

I Digitalt museum finns idag över 124 000 foton, 21 000 föremål och dokument samt 50 ljudfiler tillgängliga för allmänhet och forskare.

De digitaliserade samlingarna har stor spridning utanför vår mätbara radar och bidrar till samtal och möten kring gemensamma minnen på internetforum som Facebook och Instagram.

Länsmuseet arbetar mycket med rörlig bild i sociala medier, som tar upp museets verksamhet såsom konst, kulturmiljö, arkeologi, samlingar och föremål men även live-streaming av föredrag och vandringar. Museet postar även bildinlägg, händelser och evenemang som har koppling till konst och kulturhistoria.

Ett exempel på en videoproduktion som har nått en ny målgrupp är "Fiskaren från bönan med Sture Nordin". Den videon har flest visningar av länsmuseets filmer någonsin via Youtube med 7 141 visningar och har medfört att en ny målgrupp har sett videon med 94 % män och ett åldersspann över 65 år. Att 98,9 % som har sett videon inte prenumererar på länsmuseets Youtube-kanal, visar på att videon har nått bortom den "vanliga" följaren.

Det syns även en ökning på Instagram och Facebook när det kommer till räckvidden. Facebook har en ökning på 24,1 % och Instagram har en ökning på 60,6% sedan 2021.

Youtube: 320 prenumeranter (en ökning med 111 unika följare sedan halvårsrapporten). 4 271 följare på Facebook (ökning med 145 unika följare på 6 mån), Instagram 2 855 (+156 på 6 mån).

Under 2022 placerar vi oss på 6:e plats i Sverige (bland museer) över flest visningar på "webbfilmer" under 2022, med 130 742 visningar enligt statistikrapporten från Sveriges Museer. Det är Youtube, Facebook och Instagram sammanlagt.

Företagsprofilen på Google används och uppdateras löpande för att vidare nå ut till besökare.

Vårda, dokumentera, registrera och digitalisera museets föremåls- och fotosamlingar, för att kunna tillgängliggöra dessa digitalt genom DigitaltMuseum.

Avdelningen Samlingar arbetar kontinuerligt med inventering av föremålssamlingarna och har under våren även skannat och publicerat olika arkivmaterial; priskuranter från Gefle Porslinsfabrik och Bo Fajans, äldre dagböcker, bandade intervjuer från länet m.m.

En förstudie till ett nytt magasin har tagits fram under året. Fastigheten, där magasinet befinner sig, kommer inom några år att exploateras. För att undvika höga kostnader vid en hastigt påkommen flytt är det strategiskt viktigt att förbereda processen.

Sprida kunskap om DigitaltMuseum.

Sveriges Fängelsemuseum har börjat registrera i databasen Primus och publicera sina samlingar på DigitaltMuseum och är nu en förening, liksom Arkiv Gävleborg, under Länsmuseet Gävleborgs databas.

Under eMedborgarveckan hölls ett föredrag och handledning särskilt riktat till seniorer.

Hänvisningar till DigitaltMuseum i sociala medier och på webben.

Via poster som har koppling till föremål, konst eller foton i samlingen informeras följaren om att "se mer på DigitaltMuseum.se" där vi även alltid skriver ut referensnummer. Museet producerar även video från magasinerna, med information om registrering och digitalisering och således kopplar direkt till DigitaltMuseum.se – bland annat i serien "Från Samlingen". En annan mycket populär och interaktiv Instagram-följetong är "Gissa föremålet", där samlingarna används. En direktlänk till DigitaltMuseum finns även direkt på Google-profilen samt på vår webbplats.

Sprida kunskap om konst, kulturhistoria och kulturmiljöarbete genom utställningar, programverksamhet, webb och sociala medier.

Länsmuseet har haft flera utställningar under året.

Falnande språk – ur finnskogen, ett samarbete med Kultur Gävleborg. För en djupare förståelse av utställningen samt att sprida kunskap vidare genomfördes även intervjuer med konstnärerna. Dessa publicerades på sociala medier samt en fysisk skärm som satt intill utställningen.

Fiskare – finns det en framtid? Som komplement till utställningen avslutades den med en videoproduktion som hade avstamp i fiskeyrket genom en intervju med Sture Nordin, yrkesfiskare i Bönan, som sedan spreds på sociala medier.

Med museets tematiska spellistor (konst, arkeologi, kulturmiljö, stadsvandringar, visningar av magasinerna och etnologiska samtidsdokumentationer) täcks många områden in och får spridning i videoproduktionerna, digitala visningar/föredrag och på webb.

Programverksamheten följer utställningar med föredrag och visningar. Åtskilliga program och föreläsningar har erbjudits besökarna i museet. I samarbete med Gävle kommun har många fullsatta föreläsningar dagtid givits under namnet Historien händer här. Även stadsvandringar i samarbete med Gävle kommun har lockat hundratals besökare vid varje tillfälle.

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

Museet erbjuder fyra vandringsutställningar för skolan:

Extra allt av barn/unga med NPF-diagnoser

Under Ytan, av unga om/med psykisk ohälsa

Idag är jag rom, av unga romer samt utställning om finska krigsbarn och Ohtsedidh, om samisk närvaro i länet.

I Edsbyns museum visas alltid minst ett verk ur läns museets konstsamling, tillsammans med en video som förklarar verket.

Tillhandahålla underlag för uppdatering av Riksantikvarieämbetets digitala fornlämningsregister.

Genom utredningar och inventeringar blir nya forn- och kulturlämningar kända.

Kultimera, samlingsnamn för regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola

Länsmuseet Gävleborg bidrar till arbetet med Kultimera genom att:

aktivt delta i utvecklingsarbetet genom att utse en representant till arbetsgruppen.

hålla utbud, information och kontaktuppgifter uppdaterade på den digitala plattformen för regionalt utbud för barn och unga som tagits fram av Region Gävleborg (www.kultimera.se).

tillsammans med de andra kulturaktörerna med regionalt uppdrag fortsätta att implementera en ny form och innehåll för en gemensam, breddad utbudspresentation.

Utvecklingsområde 3: Öppenhet och demokrati

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Museet strävar efter att levandegöra och bearbeta demokratis grundfrågor i sitt arbete. I det pedagogiska arbetet med barn och unga läggs särskild vikt vid detta.

När det gäller mångfald och likabehandling arbetar museet långsiktigt med barn och unga med neuropsykiatriska funktionshinder och/eller önskan om bättre psykiskt mående. I arbetet med nationella minoriteter sker en fördjupad kunskapsuppbyggnad kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Museet har regelbundet tagit emot barn och unga från både särskola, autismklasser med mera i visningar och workshops samt erbjuder vandringsutställningar skapade tillsammans med dessa grupper.

Samråd, inflytande och transparens

Tydlig och transparent kommunikation via hemsida och sociala medier.

Informationen på museets webbsida hålls förhållandevis enkel. Kalendarier är den del som uppdateras oftast. För fördjupad

information hänvisas till DigitaltMuseum, Faktarummet eller direkt med ansvarig i museet.

Sociala medier används även för att nå ut med snabb information till besökare och följare, som ett komplement till webbplatsen.

Mångfald och likabehandling

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

Utforska och kommunicera länets konst- och kulturhistoria ur ett pluralistiskt perspektiv.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg utser en gemensam representant till Region Gävleborgs samverkansgrupp för frågor om funktionsnedsättning vid de tillfällen när kultur- och konstfrågor diskuteras.

Museet tar regelbundet emot nyanlända elever i visningar och samtal kring bl a länets historia på lätt svenska.

Nationella minoriteter och minoritetsspråk

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Boken *Samer i söder* kom ut under sommaren 2022, utgiven av Kungliga Vetenskapssamhället i Uppsala. Länsmuseet bidrog med en artikel om sockenlappbostället i Järvsö.

Boken *Samiska spår. Dalarna – Gävleborg – Västmanland* kom ut i november 2022 som ett resultat av Ohtsedidh-projektet.

Vandringsutställningen Ohtsedidh har visats på Bergsjö bibliotek, Delsbo forngård, Ljusdalsbygdens museum, Harmångers bibliotek, Forsbacka bibliotek samt kulturhuset/biblioteket i Hudiksvall.

Fortsatt samverkan kring de romska kulturarven.

Länsmuseet Gävleborg informerar Region Gävleborg varje kvartal om vilket kulturutbud kopplat till Sveriges nationella minoriteter som är planerat. Region Gävleborg formger och publicerar på www.regiongavleborg.se/minoritet/aktuellt ett samlat digitalt program inom ramen för kultursamverkansmodellen för att synliggöra hela utbudet.

Utställningen *Om ett enda liv* med Sandra Englund, inklusive föredrag av Sandra på temat resande.

Bildning och yttrandefrihet

Erbjuda vandringsutställningar och programverksamhet i alla länets kommuner.

Länsmuseet erbjuder vandringsutställningarna *Idag är jag rom*, *Under Ytan*, *Extra Allt* och *Ohtsedidh* med tillhörande arbetsmaterial.

Uppvisning i vikingatida lekar i Bollnäs.

Ett flertal programpunkter har ägt rum i länets kommuner, i synnerhet för skolan.

Interkulturell dialog

Erbjuda pedagogiska aktiviteter för nyanlända elever.

Utvecklingsområde 4, Hållbar attraktivitet

Detta utvecklingsområde innebär att Länsmuseet Gävleborg arbetar med följande:

Museet verkar för att länets kulturmiljöer ska tas till vara som en källa till kunskap och upplevelse. Inte minst är den bebyggda miljön utsatt för ett stort förändringstryck, både i tätorter och på landsbygd. En viktig uppgift för museets kulturmiljöarbete är därför att stödja och inspirera till bevarande av den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag. Att vårda och bevara den redan bebyggda miljön är ett hållbart alternativ framför att riva och bygga nytt. Inom arkeologin finns behov av forskningsundersökningar för att fördjupa kunskapen om länets historia.

Ett återkommande uppdrag för Länsmuseet Gävleborg är att fungera som remissinstans till kommuner och andra myndigheter avseende ärenden inom kulturmiljövård. Remisserna rör allt från ärenden kring ombyggnader av enskilda fastigheter till planärenden som rör stora exploateringar.

En viktig uppgift för museets arkeologer och byggnadsantikvarier är att kontinuerligt ge råd via e-post, telefon och vid besök till privatpersoner, föreningar, församlingar, skogsbolag och företag angående fornlämningar, byggnadsvård och bebyggelsehistoria.

Länsmuseet Gävleborg lyfter i olika sammanhang fram värdet av att i första hand bevara äldre byggnader och byggnadsdelar framför rivning och ovarsamma ombyggnationer. Förutom vinsten av att våra kulturvärden på så vis bevaras så försöker museet alltmer knyta miljöaspekter till förhållningsättet.

Länsmuseet publicerar årligen en mängd rapporter som utgör viktiga kunskapsunderlag för såväl samhällsplanering som forskning, totalt skrevs 33 rapporter och ett stort antal pm. Det har även gjorts en artikel till boken Samer i söder. Boken Samiska spår. Dalarna – Gävleborg – Västmanland kom i slutet av året och är resultatet av Ohtsedidh-projektet.

Länsmuseets arkeologer har både kontinuerliga uppdrag och sådana som sträcker sig över en begränsad period. Arbetet med att nyregistrera och kvalitetsgranska fornlämningar på uppdrag av Länsstyrelsen pågår kontinuerligt. Lämningarna registreras i Riksantikvarieämbetets digitala Kulturmiljöregister. Under 2022 pågick arbetet i Söderhamns kommun. Framför allt var det fäbodan och torp som inventerades.

Ett stort uppdrag har varit en inventering av cirka 30 dammar och kraftverk längs Delångersåns avrinningsområden i Hälsingland inför omprövning av vattenkraft. Inventeringen har gjorts i ett samarbete mellan museets arkeologer och en av byggnadsantikvarierna.

Ett stort uppdrag har varit en byggnadsinventering i Hedesunda i anslutning till riksintresseområde. Arbetet har gjorts för samhällsplanering och bygglov.

I Svabensverk utförde länsmuseets byggnadsantikvarier en byggnadsinventering av brukssamhällets byggnader på uppdrag av Ovanåkers kommun.

Ett annat större jobb har varit en kulturhistorisk inventering av Järvsö kyrkogård.

Ett stort antal uppdrag har även berört antikvarisk medverkan i samband med renoveringar och förändringar i kyrkomiljöer samt vid renoveringar bekostade med byggnadsvårdsbidrag från länsstyrelsen.

Utbildning och forskning

Länsmuseet är en av samarbetsparterna inom projektet Det delade landet. Vars syfte är att undersöka den etniska och kulturella mångfalden i det för- och tidigmoderna samhället.

Inom projektet har flera samiska lämningar undersökts, bland annat en samisk härd som legat inne i en kåta. Under år 2022 avrapporterades resultatet i en rapport.

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag inspirerar, genom sina olika kompetenser och verksamheter, till en förändring av utbildningskulturen.

Länsmuseet har hållit föreläsningar för Forsa folkhögskolas guideutbildning, bland annat om samernas historia i Hälsingland och om Fiskarkapellen längs södra Norrlandskusten.

Samtal och visningar för blivande pedagoger och studenter som är nyfikna på arbeten inom kulturarvsområdet.

Resultatet av länsmuseets undersökningar av sockenlappboställen lyfts fram i en ny lärobok, Mellan medeltid och modernitet, för universiteten inom historisk arkeologi.

Bistått studenter med rådgivning och framplockning av föremål för analys vid uppsatsskrivande.

Ett flertal PRAO och praktikanter har tillbringat sina veckor i länsmuseet.

Tre doktorander och en fil. doktor har studerat olika fyndmaterial från museets arkeologiska samlingar.

Länsmuseets byggnadsantikvarier håller årligen ett föredrag om byggnadsvård för Högskolans byggnadsingenjörsprogram.

Miljöperspektiv

Stödja och inspirera till bevarande av befintlig bebyggelse framför rivning och ombyggnad.

Länsmuseet Gävleborg försöker alltid lyfta fram värdet av att i första hand bevara befintliga äldre byggnader och byggnadsdelar i stället för rivning och ovarsamma ombyggnationer. Förutom vinsten i att våra kulturvärden på så vis bevaras så försöker museet alltmer knyta miljöaspekter till förhållningssättet. Det görs bland annat genom att hänvisa till Avfallstrappan/avfallshierarkin, ett EU-direktiv som är antaget i den svenska miljöbalken och som styr hur vårt avfall ska tas om hand.

Förorda vårdande, återbruk och återvinning av material vid renovering av befintliga byggnader.

Se föregående stycke.

Sprida kunskap om hur föremål och textilier genom historien har vårdats, lagats och använts under lång tid.

Länsmuseet lyfter kontinuerligt fram dessa frågor i rådgivning till privatpersoner, företag, föreningar och myndigheter.

Hållbart mode, vad är det? Föredrag med Johanna Leymann

Föredrag/visning om mjölkförädling och användning av redskap för detta.

Visningar för gymnasieklasser på temat naturbruk och hållbarhet

I Projektet "Länsmuseet hälsar på" som riktade sig mot grundskola i länet, lyftes det fram hur till exempel föremål nöttes, vårdades och lagades i generationer. Hur föremål ärvdes, hur gårdar/byggnader uppfördes så att de skulle kunna stå och hålla i 100 år.

Museet har även producerat videos om trasiga och lagade saker i samlingarna.

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag identifierar behov av och möjligheter till kompetensutveckling inom miljömässig hållbarhet, med kunskapsstöd av Region Gävleborg.

Länsmuseet har startat en hållbarhetsgrupp som har börjat ta fram en vision med konkreta mål för bland annat minskad energiförbrukning, minskad konsumtion och hållbarhet som en naturlig del i all museets verksamhet.

Hållbart mode, vad är det? Föredrag med Johanna Leymann

Kulturella och kreativa näringar

Sprida kunskap om regionens mattraditioner och skapa intresse för mat som kulturfenomen.

En matmarknad med regionalt producerad mat anordnas två gånger om året i museets trädgård. Vanligen åtföljs de av ett föredrag om mathistoria i museets hörsal.

Den årliga julmarknaden är en av länsmuseets främsta publika aktiviteter med över 3 000 deltagare och besökare i museet.

Middag hos Klintbergs är ett koncept som togs fram i syfte att attrahera t ex konferensgrupper i Gävle till en fantastisk upplevelse. Middagen utvecklades tillsammans med Scandic Hotel. Maten och berättelsen utgår från paret Klara och Gustaf Klintbergs brevsamling, från mitten av 1800-talet, från museets arkiv.

Flera föreläsningar i länet om mattraditioner

Kulturaktörer med varaktigt regionalt uppdrag söker struktur för hur olika kulturverksamheter blir upptäckta och synliggjorda inom besöksnäringen.

Tillsammans med Gävle kommun och Sveriges Fängelsemuseum utvecklas ett projekt i syfte att stärka kulturens betydelse vid marknadsföringen av Gävle och utveckla upplevelser för besökare. Under året gjordes promenadbroschyren Å-rummet, i syfte att lyfta fram en viktig kulturmiljö och ett besöksmål i staden.

Särskilda insatser inom kulturarv och kulturmiljö

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens 2019–2022 utvecklingsområden särskilt att:

bidra till att skapa mötesplatser mellan länets kulturarvsaktörer, arrangörsled och besöksnäring

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för de aktuella målgrupperna.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg fortsätter arbetet i den gemensamma arkivgruppen för frågor om bland annat digitalt bevarande och tillgängliggörande.

Museet har hållit seminarium, för anställda inom sektorn, om digitalisering och tillgängliggörande via DigitaltMuseum. Inom arkivgruppen har erfarenhetsutbyte skett om följderna av översvämningen 2021.

undersöka och ompröva rådande kulturarvsberättelser i samverkan med forskare och professionella kulturskapare

Forskningsundersökningar av samiska och skogsfinska bosättningar i länet.

Museets arkeologer har inventerat tre stora områden med Skogsfinska lämningar inom Bollnäs kommun. Detta för att kunna skydda och bevara dessa lämningar i dagens skogsbruk. Men också för att sprida kunskap om den skogsfinska kolonisationen.

Vidareutveckla synliggörandet av de nationella minoriteternas kulturarv

Program- och utställningsverksamhet med inriktning på Sveriges nationella minoriteter.

Fortsatt fördjupning kring samernas och skogsfinnarnas historia i länet.

Fortsatt samverkan kring de romska kulturarven.

Länsmuseerna i Gävleborg, Dalarna och Västmanland har tillsammans producerat texter till en bok om samerna historia i Mellansverige. Samiska spår, utgiven i november 2022.

Det judiska kulturarvet i Gävleborg har visat sig svårare att hitta och arbetet med detta har bara påbörjats. Museet anordnade en föreläsning om en judisk familj i Gävle och utgick från deras klädbutik på Norra Kungsgatan.

Vandringsutställningen Ohtsedidh har visats på ett flertal platser.

samverka med länets berörda aktörer kring gemensamma satsningar

Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg tar tillsammans fram en handlingsplan (aktivitetsplan) kopplad till Världsarvet Hälsingegårdar.

Under 2022 fortsätter Kultur Gävleborg att utvärdera och utveckla arbetet med tillgängliggörande av Världsarvet Hälsingegårdar genom VR (Virtual Reality). Fokus ligger på breddat deltagande genom berättande i nya plattformar och digitala möten. Kultur Gävleborg samverkar med Hälsinglands museum, Länsmuseet Gävleborg och övriga aktörer i länet, nationellt och internationellt.

stödja insatser som förenar bevarande och nyttjande för hållbar utveckling av kulturarv

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

I augusti deltog länsmuseet vid den fäboddag som anordnades i Ovanåker av Förbundet Svensk fäbodkultur och utmarksbruk i samverkan med Region Gävleborg. Arrangemanget var ett led i arbetet för att kunna få fäbodkulturen i Sverige och Norge skyddad av Unesco som ett immateriellt kulturarv.

Länsmuseet följer och dokumenterar Nordanstigs kommuns treåriga LONA-projekt på visningsgården Ersk-Mats i Hassela, där former för traditionell markanvändning och djurhållning i en välbevarad kulturmiljö utvecklas.

verka för att länets kulturmiljöer tas tillvara i samhällsutvecklingen som en källa till kunskap och upplevelser för alla

Remisshantering och rådgivning i kulturmiljöfrågor till kommuner, myndigheter och civilsamhälle.

Genom att besvara remisser från kommuner och myndigheter, ge råd till privatpersoner och föreningar med flera lyfter läns museet alltid fram betydelsen av att ta hand om den byggda miljöns värden samt att bevara fornlämningar. Det är omistliga kulturvärden som ska betraktas som stora tillgångar i samhällsutvecklingen.

Under året har läns museet svarat på över 60 remisser enbart från länets kommuner, så det är tydligt att läns museets kompetens inom detta område är efterfrågad.

Inventering av forn- och kulturlämningar.

Genom riktade inventeringar görs forn- och kulturlämningar kända och kan därmed skyddas och bevaras till framtida generationer. Arkeologiska utredningar görs för att lokalisera okända fornlämningar. Resultaten från utredningar ska kunna användas vid länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten kan även användas som underlag i företagarens planering.

Dialog med kommunala tjänstepersoner kring länets byggda kulturarv.

tillgängliggöra kulturarv och kulturmiljö för barn och unga

Barn- och familjeaktiviteter med inriktning på kulturarv och kulturmiljö.

Museet har utvecklat en pedagogisk modell, Läns museet hälsar på, där museets pedagoger kommer ut till grundskolan och tillsammans med klassen besöker en kulturlämning/kulturarv, nära skolan. Inför besöket hålls en digital förberedande lektion. Skolan väljer mellan tre olika teman: skogen, järnet eller bonden. Under våren har besök gjorts i Sandviken, Ockelbo, Ljusdal, Söderhamn.

Under år 2022 kommer Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg att utveckla och samordna sina arbeten med pedagogik knuten till Världsarvet Hälsingegårdar, delvis utifrån tidigare projekterfarenheter. Pedagogiken riktar sig till barn och unga från

hela länet. Världsarvspedagogerna ska föra en dialog med Kultur Gävleborgs verksamhetsutvecklare för Världsarvet Hälsingegårdar och övriga berörda aktörer.

Forsbackadagarna, där museet deltog med historien kring Forsbacka järnbruk och järnframställning i stort.

Uppvisning i vikingatida lekar i Bollnäs

Tillsammans med Hälsinglands museum har en tidsplan för världsarvspedagogiken tagits fram för år 2022, 2023 och 2024. Världsarvstrappans innehåll och material arbetades fram och bearbetades. Vykortstävlingen, där skolor i länet uppmanas att skapa vykort till Världsarvet Hälsingegårdar, har återupptagits och går ut till skolorna i januari 2023.

För att fördjupa kunskapen om världsarvspedagogik gjordes en studieresa till världsarvet Falun med projektet Gemensam platsutveckling, Biosfärområde Voxnadalen och världsarvet hälsingegårdar. Kultursamordnaren från världsarvet södra Ölands odlingslandskap inbjöds till Gävleborg för att delge kunskap.

Fortsatt samarbete med arbetsgruppen Kultimera. Där är information kopplat till världsarvspedagogiken tillgänglig för kultursamordnare och lärare.

stimulera interkulturell dialog

Särskilda insatser inom bild- och formkonst och slöjd

Länsmuseet Gävleborg beaktar utifrån den regionala kulturplanens 2019–2022 utvecklingsområden särskilt att:

Länsmuseet verkar för att sprida kunskap om slöjd, hantverk och konsthantverk genom bland annat filmproduktioner, föredrag och workshops. Programpunkterna sker ofta i samverkan med annan aktör; föreningar, författare, slöjdare m fl.

skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetens-höjande insatser och samverkan

Samverka med övriga kulturaktörer med regionalt uppdrag kring att erbjuda mötesplatser som är relevanta för aktörerna.

Fortbildningsdagar och workshops kring Falnande språkutställningen.

Länsmuseet ingår i en grupp som diskuterar/arbetar med kultur och kreativa näringar, där representanter finns från samtliga konst- och kulturområde som Kultur Gävleborg arbetar med. Gruppen består av personer som representerar hemslöjd, film, konst, dans, Världsarvet

Hälsingegårdar, musik, teater och kulturmiljö/kulturarv/byggnadsvård. Länsmuseet Gävleborg representerar det sistnämnda området.

stärka professionella kulturskapares villkor och skapa bättre förutsättningar för deras arbete

Kultur Gävleborg och Länsmuseet Gävleborg fortsatte arbetet med det tematiska residenset och den konstnärliga bildningsresan konstprojektet *Falnande språk - ur Finnskogen*. Utställningen med samma namn visades i Länsmuseet Gävleborg 2022 och blev därefter en vandringsutställning.

Rettigstipendiaten Salad Hilowles utställning Homecoming.

Länsmuseet följer utställningsersättning enligt MU-avtalet.

utöka samverkan mellan verksamhetsutveckling inom konst och verksamhetsutveckling inom hemslöjd samt aktörer som arbetar med konst- och slöjdsamlingarna i länet

För att stärka den regionala infrastrukturen kring slöjd samverkar Hälsinglands museum, Kultur Gävleborg och Länsmuseet Gävleborg och driver ett utvecklingsarbete med fokus programverksamhet.

arbeta för att utveckla och sprida konst och slöjd i nya sammanhang och miljöer

Använda museets textila samlingar som inspirationskälla.

Stimulera eget skapande inom slöjd och konst genom workshops, programverksamhet och utställningar. Detta bland annat genom att erbjuda så kallat slöjdkafé på museet varje onsdagskväll, en numera etablerad mötesplats för hantverkande besökare.

identifiera möjligheter och förutsättningar att sätta konst och slöjd i ett internationellt perspektiv genom konstnärliga utbyten och konstnärliga residens i länet

Utställningen *Falnande språk* visades i museet 26 februari – 8 maj. I samband med dess avslutning höll flera av konstnärerna workshops och seminarier i museet.

förbättra barns och ungas möjligheter till eget skapande

Erbjuda öppna ateljéer, pedagog- och konstnärsledda workshops, utställningsrum för barn och unga samt en laglig graffitivägg.

I Studion har flera utställningar av barn och unga hållits under året, bland annat av Kulturskolans elever, Rapatacs ungdomar, Stigslundskolan, Sörby förskola och Smultronställets förskola.

Museet har haft lördagsateljéer med skapande under 2022 i konst, musik (trumworkshop) och julhantverk.

Förvaltningsberättelse

Verksamhet

Information om verksamheten

Stiftelsens ändamål är att förvalta stiftelsens samlingar, arkiv, byggnader och depositioner med mera, och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen skall inom Gävleborgs län bedriva och främja kulturminnesvård, såväl på det naturhistoriska området som på det kulturhistoriska området, utställnings-, konstbildnings- och pedagogisk verksamhet samt utveckla och förnya metoder härför.

Stiftelsen Läns museet Gävleborg tillfördes samlingar och byggnad i samband med en permutation 1978. Tillgångarna hade ursprungligen donerats genom gåva av John och Antonie Rettig till Gefle stad. Som en anpassning till stiftelselagen och för att ge en rättvisande bild bokfördes tillförd egendom till ett försiktigt beräknat marknadsvärde omvandlat till 1978 års prisnivå. Samlingarna åsattes ett värde av 10 mnkr och byggnaden ett värde av 3 mnkr. Tillgångarna utgör stiftelsens grundkapital.

Stiftelsens säte är i Gävle.

	2022	2021	2020	2019
(tkr)				
Soliditet	61,6	58,9	62,0	66,4
Balansomslutning	27 484	28 179	25 101	23 388
Eget kapital	16 921	16 594	15 560	15 529

Väsentliga händelser under och efter räkenskapsåret

Verksamhetsbidraget från Region Gävleborg har år 2022 räknats upp med 5,21% jämfört med 2021 års nivå, vilket är 2,49%-enheter mer jämfört med föregående års uppräkningsnivå.

På grund av den ökade smittspridningen i landet hade Läns museet Gävleborg begränsad aktivitet under januari och fram till den 9 februari 2022, vilket ledde till minskade intäkter från uthyrningen av konferenslokaler, visningar samt försäljningen i butiken. När restriktionerna lyftes kom verksamheten i gång för fullt med flera nya utställningar och evenemang. Avdelningen för Kulturmiljö hade ett bra verksamhetsår med många nya uppdrag, trots minskad personalstyrka inom arkeologi, vilket hade en positiv påverkan på museets rörelseresultat.

Under året fortsatte läns museets arbete med organisationsförändringar för att kunna hålla kostnader nere och optimera resursutnyttjandet

inom verksamheten. Kraftiga kostnadsbesparingar fortsatte även under året 2022.

Med anledning av pandemin bidrog Kulturrådet med en tillfällig förstärkning som fördelades inom kultursamverkansmodellen. Region Gävleborg beslutade att tilldela läns museet 255 000 kr. Bidraget betalades ut i slutet av året och var en bidragande orsak till det positiva resultatet.

Värdepappersportföljen hanteras från och med år 2016 genom diskretionär förvaltning. Efter återhämtningen i slutet av 2020 från coronafallet, fortsatte portföljens värde växa även under året 2022, vilket har bidragit till det positiva resultatet.

Från och med 1 januari 2021 tillämpar Läns museet Gävleborg omsättningsmodellen inklusive direkta bidrag för beräkningen av fördelnings- och avdragsnycklar för ingående moms på de gemensamma kostnaderna.

Stiftelsen Läns museet Gävleborgs ekonomi är fortsatt i balans.

Förändringar i eget kapital

	Ändamåls- bestämda medel	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2021-01-01	2 976 768	13 000 000	-416 395	15 560 373
Årets resultat			967 777	967 777
Ändamålsbestämt	65 684			65 684
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år				
Eget kapital 2021-12-31	3 042 452	13 000 000	551 382	16 593 834
Årets resultat			259 324	259 324
Ändamålsbestämt	67 515			67 515
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år				
Eget kapital 2022-12-31	3 109 967	13 000 000	810 706	16 920 673

För Stiftelsen Länsmuseet i Gävleborg ekonomi i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning jämte noter.

Resultaträkning	Not	2022-12-31	2021-12-31
Verksamhetsintäkter			
Verksamhetsbidrag Region Gävleborg		19 828 000	18 845 000
Övriga bidrag	2	3 508 235	5 284 513
Uppdragsintäkter		4 373 390	2 366 579
Övriga intäkter		2 708 295	1 864 841
Summa verksamhetsintäkter		30 417 920	28 360 933
Verksamhetskostnader			
Fastighetskostnader		-5 356 681	-4 558 351
Övriga externa kostnader		-7 176 946	-5 890 340
Personalkostnader	3	-17 718 846	-17 002 528
Avskrivningar	4,5	-188 487	-204 676
Summa verksamhetskostnader		-30 440 960	-27 655 895
Verksamhetsresultat		-23 040	705 038
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper som är anläggningstillgångar		270 060	262 739
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		12 304	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	0
Summa finansiella intäkter och kostnader		282 364	262 739
Årets resultat		259 324	967 777

Balansräkning	Not	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Byggnad	4	2 820 000	2 850 000
Inventarier och installationer	5	868 840	805 827
Samlingar	6	10 000 000	10 000 000
		13 688 840	13 655 827
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	6 980 524	6 732 524
		6 980 524	6 732 524
Summa anläggningstillgångar		20 669 364	20 388 351
Omsättningstillgångar			
<u>Varulager</u>			
Handelsvaror		179 568	136 400
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		1 484 160	1 221 815
Övriga fordringar		16 323	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 116 756	1 170 817
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		1 558 800	1 744 269
		4 176 039	4 136 901
<u>Kassa och bank</u>		2 458 993	3 517 552
Summa omsättningstillgångar		6 814 600	7 790 853
Summa tillgångar		27 483 964	28 179 204

Eget kapital och skulder	Not	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital och fonder			
Ändamålsbestämda medel		3 109 967	3 042 452
Bundet eget kapital		13 000 000	13 000 000
Balanserat resultat		551 382	-416 395
Årets resultat		259 324	967 777
Summa eget kapital och fonder		16 920 673	16 593 834
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	8	0	0
Leverantörsskulder		827 812	1 442 723
Övriga kortfristiga skulder		776 833	786 277
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		3 406 723	3 333 367
Fakturerad men ej upparbetad intäkt		5 551 923	6 023 003
Summa kortfristiga skulder		10 563 291	11 585 370
Summa eget kapital och skulder		27 483 964	28 179 204

Redovisningsprinciper och noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Stiftelsen Länsmuseet Gävleborg upprättar årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Intäkter

Bidrag

Bidrag redovisas i den period som det erhållna bidraget avser.

Uppdragsintäkter

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad.

För tjänsteuppdrag på löpande räkning redovisas inkomsten som är hänförlig till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt i takt med att arbete utförs och material levereras eller förbrukas.

Övriga intäkter

Avser intäkter från café- och butiks försäljning, visningar, programintäkter, depositionsavgifter samt uthyrning av lokaler och parkeringsplatser.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

I byggnadens redovisade värde har offentliga bidrag reducerat anskaffningsvärdet avseende förvärv som är hänförliga till om-, till- och nybyggnation av byggnaden.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i

förekommande fall tillgångens restvärde. Stiftelsens mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnad 100 år

Inventarier 5–10 år

Samlingar har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, leverantörsskulder, och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när stiftelsen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och stiftelsen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Posten består huvudsakligen av fonder i en värdepappersportfölj som hanteras genom diskretionär förvaltning. Innehas på lång sikt. Tillgångar redovisas inledningsvis anskaffningsvärde. Därefter redovisas de till anskaffningsvärde med bedömning av om nedskrivningsbehov föreligger.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedömer Stiftelsen om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov i någon utav de finansiella anläggningstillgångarna. Nedskrivning sker om värdenedgången bedöms vara bestående. Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar. Nedskrivningsbehovet provas för värdepappersportföljens värde.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar i stiftelsen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro och sjukvård. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Övriga bidrags fördelning	2022-12-31	2021-12-31
I posten ingår bidrag från:		
Lönebidrag Arbetsförmedlingen	855 130	971 649
Gästriklandsfonden	998 000	1 157 000
Riksantikvarieämbetet	536 062	587 823
Region Gävleborg	255 000	1 563 061
Länsstyrelsen Gävleborg	462 000	588 000
Gävle kommun	0	150 000
Övrigt	402 043	266 980
Summa	3 508 235	5 284 513

Not 3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Medelantal anställda	2022-12-31	2021-12-31
Kvinnor	20	19
Män	8	8
Totalt	28	27

Not 4 Byggnad	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	19 143 949	19 143 949
Årets anskaffning	0	0
Erhållna offentliga bidrag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	19 143 949	19 143 949
Ingående ackumulerade avskrivningar	-16 293 949	-16 263 949
Årets avskrivningar	-30 000	-30 000
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 323 949	-16 293 949
Utgående restvärde enligt plan	2 820 000	2 850 000

Not 5 Inventarier och installationer	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 677 648	2 477 748
Inköp	244 900	199 900
Försäljningar och utrangeringar	-117 000	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 805 548	2 677 648
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 871 821	-1 697 145
Årets avskrivningar	-158 487	-174 676
Försäljningar och utrangeringar	93 600	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 936 708	-1 871 821
Utgående restvärde enligt plan	868 840	805 827

Not 6 Samlingar	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	10 000 000	10 000 000
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	10 000 000	10 000 000
Utgående restvärde enligt plan	10 000 000	10 000 000

**Not 7 Andra långfristiga
värdepapper**

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 732 524	6 531 245
Tillkommande värdepapper	3 697 895	2 133 407
Avgående värdepapper	-3 449 895	-1 932 128
Utgående anskaffningsvärden	6 980 524	6 732 524
Marknadsvärde aktier och värdepapper	7 172 175	8 153 911

Not 8 Checkräkningskredit

	2022-12-31	2021-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	6 000 000	6 000 000

Förvaltade stiftelser

Länsmuseets stipendiefond för barn- och ungdomsverksamhet Dagmar och Philibert Humblas stiftelse

Förvaltade stiftelsers tillgångar	Not	2022-12-31	2021-12-31
Bank, Stipendiefond		7 016	6 202
Bank, Humblas stiftelse		63 925	32 297
Fonder, Stipendiefond		64 902	64 902
Fonder, Humblas stiftelse		554 950	554 950
Summa		690 793	658 350

Förvaltade stiftelsers skulder och kapital

Stipendiefonden	1	64 926	64 926
Stipendiefonden, avkastning		6 992	6 178
Humblas stiftelse	1	554 950	554 950
Humblas stiftelse, avkastning	1	63 924	32 296
Summa		690 793	658 350

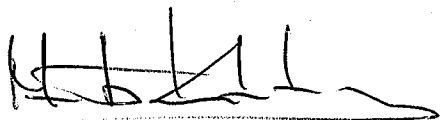
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Not 1 Förändring stiftelsekapitalet	Ingående balans	Anspr.tag. av fond	Avkastn. kapital	Utgående balans
Stipendiefond	71 104	-3 000	3 814	71 918
Humblas stiftelse	587 246		31 628	618 875
	658 350		35 442	690 793

Gävle den 7 mars 2023

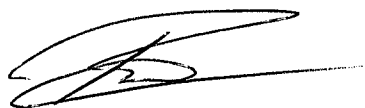
Owe Norberg, ordförande
Utsedd av Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund

Mats Kolarby
Utsedd av Region Gävleborg

Irene Bogren
Utsedd av Region Gävleborg

Roger Hedlund
Utsedd av Region Gävleborg

Stefan Embretsen
Utsedd av Region Gävleborg

Carmen Lundkvist
Utsedd av Gävle Kommun

Min revisionsberättelse har avgivits 2023-03-16

Daniel Ageflod
Auktoriserad revisor
Er Revision i Gävle AB

Min revisionsberättelse har avgivits 2023-03-16

Ingrid Jonsson
Förtroendevald revisor, utsedd av Region Gävleborg

Revisionsberättelse

Bilaga 1, Besöksstatistik 2022

Besöksantal	2022	2021	2020
Besökare i museet	59 233	35 088	34 619
Varav besökare 0-18 år	18261	5146	6 209
Programverksamhet kommunvis*			
Bollnäs	52	12	4
Gävle	10	53	23
Hofors		3	4
Hudiksvall	2	17	5
Ljusdal	6	46	9
Nordanstig		8	2
Ockelbo	1	10	1
Ovanåker	1	5	2
Sandviken		12	2
Söderhamn	3	10	2
Summa programaktiviteter	75	176	54
Programaktiviteter för barn och unga			
Programaktiviteter för barn och unga	10	12	12
Antal utställningar kommunvis**			
Bollnäs	1		1
Gävle	17	19	24
Hofors		1	2
Hudiksvall	1		
Ljusdal	1		1
Nordanstig	1	2	
Ockelbo		1	
Ovanåker		1	1
Sandviken	1	1	
Söderhamn			
Summa utställningar	20	25	29
Utställningar för barn och unga (0-18)			
Utställningar för barn och unga (0-18)	11	15	17
Besökare/följare på webb och i sociala medier			
Länsmuseets hemsida (sidvisningar)	137 927	118 616	111

			759
Digitalt museum (objektsvisningar)	380	267	418
	316	245	250
Facebook (följare)	4 227	3 982	3 370
Facebook (störst räckvidd för enskilt inlägg)	29 940	9148	37 383
Instagram (följare)	2 841	2 561	2 245
			155
Instagram (total räckvidd alla inlägg)	193 915	-	187
Youtube, Vimeo (visningar)	130 742	17 200	4362
Antal deltagare i digitala arrangemang**	3 566	30 825	98 314

* Inklusive arrangemang där Länsmuseet Gävleborg varit medarrangör.

** Som digitala arrangemang räknas digitala visningar, utställningar och andra evenemang som sänds digitalt.

Bilaga 2, Personal 2022

Tillsvidareanställda och visstidsanställda.

Museichef och stab

Lindholm Öjmyr Hans	museichef
Bergman Christina	ekonomiadministratör
Holst Lisa	chefssekreterare
Svensson Victoria	ekonom
Lars Brink	medieproducent
Hedén Sofia	arkivarie
Westlund Jonas	medieproducent

Kulturmiljö

Björck Maria	avdelningschef
Frida Löjdström	arkeolog
Westrin Kerstin	arkeolog
Olsson Daniel	byggnadsantikvarie
Olsson Ulrika	byggnadsantikvarie
Zetterström Maria	museiassistent

Publika avdelningen

Broström Ingela	pedagog/intendent
Jönsson Linke Ingela	pedagog/intendent
Olinder Elisabet	pedagog/intendent världsarvspedagogik
Schill Richard	pedagog/intendent
Zachrisson, David	museitekniker
Österberg Eva	samordnare kundservice
Söderström Hans	museitekniker
Emelie Sandström	publikvärd
Lina Nilsson	publikvärd

Samlingar

Börjeson Ann-Christine	avdelningschef
Jakobson Tomas	museiassistent
Jeppesen Beatrice	museiassistent
Larsdotter Anna	antikvarie
Påhlman Ann-Christin	museiassistent
Weston Wärn Åsa	museiassistent
Grundvig Bengt	museiassistent
Lindkvist Kristina	konstintendent

Bilaga 3, Tillfälliga utställningar 2022

Utställningar i museet

Tre designer, keramik	t om 30 jan.
Falnande språk. Ur finnskogen	26 februari – 8 maj
Fiskare, finns det en framtid?	19 juni – 9 oktober
Homecoming. Salad Hilowle,	3 sep – 13 nov
Rettigstipendiat	
Nordisk fjällboskap, igår, idag, i morgon	29 okt – 5 feb 2023
Margareta Persson pepparkakshus	27 nov – 13 jan 2023

I Studion

Jan	Coronafilten
Feb	- " -
Mars	Gävle Montessori, förskola 8 mars-3 april
April	Kulturskolans Vårsalong 4 april-30 april
Maj	(Sen avbokning)
Juni	Stigslundskolan 1-9 juni
Juli	Rapatac 13 juni – 31 augusti
Augusti	" "
September	Ohtsedidh
Oktober	
November	<i>Barnens möte med kameran Smultronställets Förskola</i>
December	<i>Stopp min kropp, Sörby förskola, 6 dec – 31 dec</i>

Utställningar i länet

Ohtsedidh

24/1-25/2:	Delsbo Forngård
1/3-9/4:	Ljusdalsbygdens museum
10/5-16 /6:	Harmångers bibliotek
26/9-14/10:	Forsbacka bibliotek
18/10-15/11:	Alfta, Johannesgården
19/11-30/1-23:	Hudiksvall, Kulturhuset

Finska krigsbarn

17/1-4/3:	Forsbacka bibliotek
-----------	---------------------

Bilaga 4, Förvärv till Samlingarna under 2022

Ett fotoalbum med visitkort (fotografier) samt 13 lösa foton. Materialet har ingått i den stora visitkortssamling som har tillhört bildforskare Anders Nylander som förvärvats av Sundsvalls Museum. Gåva från Sundsvalls Museum via Upplandsmuseet/Camilla Löf.

Fotoalbum GM42860

Tolv grafiska blad av konstnär Eigil Thorell. Gåva av konstnärens dotter Carolina Thorell.

GM42847 – GM42858

Bägare, formgiven av Berit Ternell, Bo Fajans. Inköp av Nostalgi & Retro, Gävle.

GM39529

30 keramikföremål i mangania från Gefle Porslinsfabrik. Gåva av Anders Karlsson, Gävle.

GM39530 – GM39560

Sju teckningar av konstnären Seyda. Inköpta av Läns museet från konstnären Seyda i mars 2022.

GM42876 – GM42882

Fyra påsiktsskildrar från Axmar, hyttan och arbetare. Gåva från Hälsinglands museum.

XLM.U12120 – XLM.U12123

Keramik främst från Gefle Porslinsfabrik som tillhört Anita Molander. Till gåvan hör ett antal böcker om handarbete samt porslin. Böckerna blir referenslitteratur. Testamentarisk gåva den 6 april 2022 från Anita Molanders dödsbo, Gävle.

GM42921 – GM42970, GM42972 – GM42983

En sparbössa i form av en liten guldfärgad sko från Bo Fajans. Inköp från Tradera.

GM43011

Två vaser, en golvvas (Ormbunke) och en mindre sexkantig vas i chamottelera, båda Bo Fajans. Inköp från Auctionet.

GM43009, GM42010

En barnservis (två tallrikar och en mugg) samt en mugg och en tallrik, alla tillverkade vid Gefle Porslinsfabrik. Gåva av Ingela Broström, Gävle.

GM39561 – GM39563 a-c

Nio olika keramikföremål från Gefle Porslinsfabrik och Bo Fajans.
Föremål inköpta från Tradera.
GM43031 - GM43039

Två ljusstakar i silver stämplade Dunderberg, Gävle 1800, och ett par
sockerskålar i silver stämplade Daniel Elfbom, Gävle 1791.
Testamentarisk gåva efter Åke Livstedt.
GM43064 a-b - GM43065 a-b

Smörkärna för större produktion. Tillverkad hos Lyckeby's mekaniska
verkstad någon gång efter 1882. Gåva av Sture Hillblom med familj.
GM43071

En våg med sex tillhörande vikter, ett par läderstövlar samt en
strömmingslåda. För utställning "Fiskare - finns det en framtid?". Gåva
av Gunilla Nordin, Utvalnäs.
GM43106, GM43107, GM43108

68 digitala foton från Limön av fotograf Birger Westergren. Gåva av PG
Flodberg.
XLM.BW001 - XLM.BW068

Två fotoalbum, två vykortsalbum, fyra fotografier i ram, två teckningar
och ett vigselbevis. Gåva av Jan-Evert Green, Skurup.
Ännu ej inmärkt i samlingen

Ett krus, en vas och en kruka från Bo Fajans. Gåva av Stefan
Nordanås, Gävle.
GM43026, GM43027, GM43028

En oljemålning och en akvarell av Arthur Percy samt ett antal brev,
foton och intervjuer med mera som tillhört E G Andersson, Gefle
Porslin. Gåva av Svante Andersson, son till E G Andersson.
GM43110, övrigt ännu ej inmärkt i samlingen

Uppläggningsfat i flintgods, Gefle Porslin, modell Amanita. Gåva av
Ingela Broström, Gävle.
GM43112

Vas i dekor Safari i blått och grått, Bo Fajans. Inköpt från Kristina
Lindkvist, Gävle.
GM43025

Två uppläggningsfat i form av grisar, Bo Fajans. Inköpta från
Auctionet.
GM43068, GM43069

27 produktkatalogen/priskuranter från Bo Fajans tillverkning. Gåva
från Gävle kommunarkiv.

ARK00005-1 – ARK00005-27

Bilaga 5, Styrelseuppdrag och samrådsgrupper 2022

ABM-gruppen i Gävle	Anki Börjeson, Sofia Hedén
ABM-chefsgruppen i Gävle	Hans Lindholm Öjmyr, ord. Anki Börjeson ers.
BAF Byggnadsantikvarieföreningen	Daniel Olsson
BARK föreningen för byggnads- antikvarier vid läns museer	Daniel Olsson
Den oberoende kommittén för främjandet av Ljusdals municipal- samhälles framskridande	Daniel Olsson
Föreningen Fängelsemuseet i Gävle	Hans Lindholm Öjmyr
Fuism (föreningen för pedagogik i museer)	Ingela J Linke Richard Schill Elisabet Olinder
Gruppen för barnkultur inom Gävleborgs län	Ingela Jönsson Linke
Gästrike-Hälsinge hembygdsförbund	Hans Lindholm Öjmyr, ord.
Gästrike-Hälsinge hemslöjdsförbund	Ulrika Olsson
Gävle musei vänner	Hans Lindholm Öjmyr
Geflekeramikens vänner	Kristina Lindkvist Anki Börjeson
Landsantikvarieföreningen	Hans Lindholm Öjmyr
Kultimera	Ingela J Linke
Konstpedagogiskt nätverk, region Gävleborg	Ingela J Linke
Samordningsgruppen för grävärenden i Gävle kommun	Frida Löjdström

Samrådsgruppen för kyrkliga kulturminnen i Uppsala stift	Hans Lindholm Öjmyr
Stiftelsen Ecke Hedbergs konstnärhem Tallbo	Hans Lindholm Öjmyr
Stiftelsen Per Erikssons och Hedvig Ulfsparres donationsfond, Gästriklandsfonden	Hans Lindholm Öjmyr
Styrgruppen kulturhistoriska skyltar i Gävle kommun	Ulrika Olsson
Referensgrupp för Axmar bruk	Richard Schill
Referensgrupp för Forsbacka bruk	Richard Schill
Världsarvsrådet, Världsarvet hälsingegårdar	Hans Lindholm Öjmyr ers. Ingela Broström och Daniel Olsson
Hälsingegårdar, samrådsgruppen om forskning och kunskapsuppbyggnad	Daniel Olsson
MUSAD Christina Bergman	Victoria Svensson
Planeringsgruppen för 2023 års Nationella kyrkokonferens	Daniel Olsson

Bilaga 6, Kulturmiljö

Större projekt och uppdrag inom arkeologi och byggnadsvård

Kulturmiljöinventering av dammar och kraftverk inom Delångersåns avrinningsområden i Gävleborgs län och i Västernorrlands län. I uppdragen ingick 28 dammar och tre kraftverk. Syftet med inventeringen har varit att dokumentera och göra en värdering av de utpekade kraftverken och dammarna samt den intilliggande kulturmiljön. Inventeringen gjordes för att tillvarata kulturmiljöintressen inför omprövning/nyprövning vid planerade miljöåtgärder som till exempel omlöp och tekniska fiskevägar.

På uppdrag av Livsmiljö Gävle utfördes under försommaren en stor bebyggelseinventering i södra Hedesunda. Syftet med inventeringen är ge ett förbättrat kommunalt underlag vad gäller kulturvärden i området. Området som omfattades ingår i riksintresse för kulturmiljövården, i byar som läns museets byggnadsantikvarier relativt sällan har ärenden till. Detta innebär att inventeringen också bidragit med mycket värdefull kunskap till museets byggnadsantikvarier. Riksintresset för kulturmiljövård inom Hedesunda omfattar fler byar än de byar, belägna söder om Dalälven, som inventerades i den här första etappen. Livsmiljö Gävle planerar för fler etapper av inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom hela Hedesundas riksintresse för kulturmiljövården.

Länsmuseets byggnadsantikvarier har på uppdrag av Ovanåkers kommun gemensamt utfört en byggnadsinventering i Svabensverk, en bruksort anlagd i slutet av 1700-talet precis vid gränsen mellan Hälsingland och Dalarna. Brukssamhället präglas av tidstypisk bruksbebyggelse med herrgård, kyrka, arbetarlängor och före detta industribyggnader, vara många byggda i slaggsten. Inventeringen ska ligga till grund för kommunens fortsatta planarbete i denna ort och möjliggöra att de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna kan skyddas.

Under hösten har museet utfört en byggnadsminnesutredning av Kungsbergs bönhus, på uppdrag av Länsstyrelsen Gävleborg. En utredning av detta slag efterfrågas ofta av länsstyrelsen efter att en fråga om väckt byggnadsminne inkommit. Kungsbergs bönhus är naturligtvis intressant utifrån att det är en mycket välbevarad byggnad med många autentiska ytskikt. Ett förstärkande och viktigt motiv till en byggnadsminnesförklaring av Kungsbergs bönhus är att det ligger inom de trakter som närmast befann sig i missionsrörelsens grundare Paul Peter Waldenströms magnetfält, vilket utgick från Gävle. Missionsväckelsen i Kungsberg föddes direkt ur Waldenströms förkunnelse.

Länsmuseets byggnadsantikvarier har under året utfört flera gravvårdsinventeringar i länet, detta på uppdrag av respektive församling. I inventeringarna dokumenteras gravvårdar med specifika kulturhistoriska värden, vilka kan inbegripa allt ifrån konstnärligt värde, personhistoriskt värde, lokalhistoriskt värde. Men också enklare hållna gravvårdar kan pekas ut för dess kulturhistoriska värde. De kan vara tidstypiska, rymma en inskription och en titel. Med inventeringarna som utgångspunkt får respektive församling hjälp i hur de ska behandla gravvårderna i händelse att gravrätten för denna utgår och fråga uppstår kring att anlägga en ny grav på platsen. Under 2022 har gravvårdar inventerats på Hofors kyrkogård i Gästrikland och Järvsö kyrkogård i Hälsingland.

Under året som gått har länsmuseets arkeologer utfört många schaktningsövervakningar inom och i närheten av kända fornlämningar. Syftet med arkeologiska schaktningsövervakningar är att avgränsa eventuella fornlämningar inom schakten. I Hede, Hälsingtuna socken, Hudiksvalls kommun, gjordes en övervakning i samband med nyanläggande av VA-ledningar. Under schaktningsarbetet påträffades ett antal stolphål som har daterats till äldre järnålder. En större schaktningsövervakning gjordes i Strykjärnsparken, Söderhamns stad och kommun, i samband med att parken skulle ändra den fysiska utformningen med bland annat anläggande av ny belysning, planteringar, stenläggning, markvärme och dagvattenledningar. En hel del fynd samlades in från i huvudsak omrörda lager, exempelvis keramik, en ovanligt stor nyckel och en skosula från en bebissko. Under schaktningsövervakningen påträffades också en del av en äldre kajkant samt en rustbädd. Trästockar från båda konstruktionerna har lämnats på dendrokronologisk analys, men vi väntar ännu på resultaten. Flera schaktningsövervakningar har också gjorts i centrala Gävle, bland annat på Södra Strandgatan vid Slottstorget. Här hittades rester efter minst en husgrund samt ett antal fynd av keramik, porslin, kritpipsskaft och djurben (matavfall). Även ett fint silvermynt från hittades vid husgrunden. Myntet är ett ½ öre präglat under år 1615, vilket infinner sig inom Gustav II Adolfs regeringstid (1611-1632).

Under hösten genomfördes en arkeologisk inventering av tre områden, Änga-Lillbo, Stugubacken och Fredagsberget i Bollnäs kommun. Skogen på de f.d åkrarna till respektive "by" skall avverkas inom kort och länsstyrelsen befarade det fanns lämningar som riskerade att skadas vid avverkingen. Stugubacken ligger på den norra sidan om Stugubackssjön. Redan på 1600-talet finns kartbelägg för skogsfinsk bebyggelse. Lillbo-Änga har varit en fäbodvall där enligt skriftliga källor från 1671 en s.k lösfinne fått tillåtelse att bygga ett torp. När det gäller Fredagsberget så finns det inga uppgifter om att skogsfinska torpare bott på platsen. Det har sin historia som en fäbodvall till byn Röste. Inom områdena påträffades uppskattningsvis ett hundratal röjningsrösen och ett antal grunder efter hus. Vid Änga-Lillbo fanns det två husgrunder med spisröse, sannolikt efter den "lösfinne" som var

bosatt här 1671. I Stugubacken fanns det tre husgrunder som vi kan koppla till bebyggelsen från 1600-talet. Vi hade också med hjälp av en karta från 1670 sett att det funnits en kvarn i en bäck, vid inventeringen hittade resterna efter denna skvaltkvarn.

Rådgivning

Kommun	Berörda personer	Antal besök/annan kontakt
Bollnäs	17	11
Gävle	13	11
Hudiksvall	19	17
Hofors	2	1
Ljusdal	34	27
Nordanstig	6	4
Ockelbo	3	1
Ovanåker	12	10
Sandviken	4	1
Söderhamn	5	4

Tabell 1. Rådgivning till privatpersoner, myndigheter och skogsbolag.

Remisser

Kommun	Antal remisser
Bollnäs	15
Gävle	3
Hudiksvall	15
Hofors	-
Ljusdal	19
Nordanstig	7
Ockelbo	-
Ovanåker	1
Sandviken	1
Söderhamn	-

Tabell 2. Antal remisser per kommun.